

Machinist grote funderingsmachines (K0286)

Servicedocument – Afnamevorm: Praktijkexamen

Uitgever: Exalo Media
Versie: 2026-03

Auteursrechtwaarschuwing

© Exalo Media. Alle rechten voorbehouden.

Dit document bevat inhoud die beschermd wordt door het auteursrecht. Exalo Media bezit het auteursrecht op de tekst, afbeeldingen, grafieken, en andere inhoud die in dit document worden weergegeven, tenzij anders aangegeven.

Niets in dit document mag worden verveelvoudigd, verspreid, overgedragen, tentoongesteld, gereproduceerd, of op enige andere wijze gebruikt worden zonder de uitdrukkelijke schriftelijke toestemming van Exalo Media. Het is strikt verboden om de inhoud van dit document te wijzigen, aan te passen of te vertalen zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Exalo Media.

Exalo Media behoudt zich het recht voor om juridische stappen te ondernemen tegen personen of entiteiten die inbreuk maken op het auteursrecht van dit document.

Voor toestemming om de inhoud van dit document te gebruiken, neem contact op met:

Exalo Media
info@exalo.nl
<https://exalo.nl>

Examenmatrijs D1-K1

D1-K1: Voert met de funderingsmachine werkzaamheden uit	
Complexiteit:	De beginnend beroepsbeoefenaar voert werk uit waarvoor hij standaardwerkwijzen kan gebruiken en hij voert het werk uit naar eigen inzicht. Bij het werk moet hij verschillende standaardwerkwijzen combineren. Hij verricht een diversiteit aan werkzaamheden. Daarbij moet hij anticiperen op wisselende/onverwachte omstandigheden en tijdens het werk bedacht zijn op factoren die om een andere werkwijze vragen. Zo kan hij te maken krijgen met onduidelijke grondsamenstellingen en slechte weersomstandigheden (wateroverlast). Hij beschikt over specifieke kennis en vaardigheden voor de uitoefening van zijn beroep.
Verantwoordelijkheid en zelfstandigheid:	De beginnend beroepsbeoefenaar draagt een grote verantwoordelijkheid ten opzichte van het materieel, zijn omgeving, de opdrachtgever, collega's van de ploeg, derden en zichzelf. Hij dient deze verantwoordelijkheid te herkennen, erkennen en ernaar te handelen, daarbij de nodige zorg voor materieel, milieu, veiligheid en economisch werken betrachtend. Hij werkt zelfstandig en is verantwoordelijk voor zijn machine, de uitvoering van zijn werk en mede verantwoordelijk voor het eindresultaat. Indien nodig geeft hij vaktechnische aanwijzingen aan de ploeg met funderingswerkers en werkt mogelijk samen met een heibaas en/of uitvoerder. Hij werkt conform werkinstructies waarbinnen hij zelfstandig opereert en wordt aangestuurd door zijn leidinggevende aan wie hij verantwoording aflegt. Hij speelt in op wisselende/onverwachte omstandigheden.
Examenvorm:	Praktijkexamen Het praktijkexamen is een afsluitende toets waarbij de kandidaat in een realistische werkomgeving aantoont de vereiste kennis, vaardigheden en professionele houding te beheersen. De beoordeling vindt plaats aan de hand van vooraf vastgestelde criteria en richt zich op zowel het proces als het eindresultaat.

Werkproces: D1-K1-W1			
Titel werkproces	Uit te voeren	Aanwijzingen voor de opdracht	Resultaat
Bereidt werken met de funderingsmachines voor	De beginnend beroepsbeoefenaar ontvangt werkopdrachten, verzamelt en beoordeelt gegevens, controleert documenten en onderneemt actie bij ontbreken of onvolledigheid, verzamelt en controleert materialen en uitrusting, en overlegt ter plaatse met de leidinggevende en andere betrokkenen over de werkwijze en afstemming.	De beginnend beroepsbeoefenaar informeert tijdig de leidinggevende, stemt af met de uitvoerder, kiest een werkaanpak, selecteert hulpstukken en gereedschappen, controleert op aanwezigheid en volledigheid en volgt instructies en voorschriften op.	De werkopdracht is goed voorbereid.

Werkproces: D1-K1-W2			
Titel werkproces	Uit te voeren	Aanwijzingen voor de opdracht	Resultaat
Laadt en lost de funderingsmachine op en van een transportmiddel	De beginnend beroepsbeoefenaar verzamelt info over machineafmetingen en transportmiddelen, bereidt de funderingsmachine en hulpstukken voor, laadt, lost, plaatst, verwijdt en assisteert de chauffeur bij bevestigen tijdens laden en lossen.	De beginnend beroepsbeoefenaar laadt en lost de machine, plaatst of verwijdt hulp- of uitrustingsstukken, stemt af met de chauffeur, volgt instructies, houdt rekening met machine- en transporteigenschappen, gaat efficiënt en zorgvuldig met materialen om en werkt volgens handleidingen, procedures en veiligheidsvoorschriften.	De funderingsmachine en hulp- en uitrustingsstukken zijn veilig en verantwoord geladen en gereed voor transport of gelost van het transportmiddel.

Werkproces: D1-K1-W3			
Titel werkproces	Uit te voeren	Aanwijzingen voor de opdracht	Resultaat
Maakt de funderingsmachine gebruiksklaar	De beginnend beroepsbeoefenaar maakt de funderingsmachine gebruiksklaar, monteert hulp- of uitrustingsstukken en controleert de juiste opstelling.	De beginnend beroepsbeoefenaar maakt de machine gebruiksklaar, werkt nauwkeurig en houdt rekening met terreinomstandigheden, monteert hulp- en uitrustingsstukken vakkundig, controleert de opstelling nauwkeurig, gaat efficiënt om met materialen, gereedschappen en middelen en volgt procedures en voorschriften op.	De machine is gecontroleerd en gebruiksklaar.

Werkproces: D1-K1-W4			
Titel werkproces	Uit te voeren	Aanwijzingen voor de opdracht	Resultaat
Verplaatst de funderingsmachine (met last) op het werkterrein	De beginnend beroepsbeoefenaar bereidt de funderingsmachine voor, controleert de rijbaan op draagkracht, vlakheid en obstakels, en manoeuvreert met de machine over het werkterrein, waarbij hij zijn rijgedrag aan de omstandigheden aanpast.	De beginnend beroepsbeoefenaar rijdt en manoeuvreert bedreven met de machine en past zijn rijgedrag aan op de omstandigheden, gaat efficiënt en zorgvuldig om met materialen en middelen, en volgt bedrijfs-, veiligheidsvoorschriften en instructies van de leidinggevende.	De funderingsmachine (met last) wordt veilig en verantwoord over het werkterrein verplaatst en komt veilig op de werkplek aan.

Werkproces: D1-K1-W5			
Titel werkproces	Uit te voeren	Aanwijzingen voor de opdracht	Resultaat
Voert machinaal funderingswerkzaamheden uit	De beginnend beroepsbeoefenaar overlegt met de heibaas, voert met machines funderingswerk uit, geeft indien nodig aanwijzingen, werkt met hijskraan bij lange elementen onder coördinatie, speelt in op werkdruk, omstandigheden en controleert resultaten, machines en materialen.	De beginnend beroepsbeoefenaar overlegt tijdig met de uitvoerder, werkt effectief samen, past werkmethoden aan of legt werk stil bij werkdruk of afwijkingen, rekening houdend met veiligheid en aansprakelijkheid. Hij bedient machines, volgt planning en instructies, bewaakt kwaliteit, handelt proactief bij afwijkingen, neemt wijzigingen door en volgt veiligheidsvoorschriften.	De werkzaamheden zijn volgens werkafspraken en planning en zonder schade aan mens, materieel, materiaal en milieu verlopen.

Werkproces: D1-K1-W6			
Titel werkproces	Uit te voeren	Aanwijzingen voor de opdracht	Resultaat
Rapporteert en registreert de funderingswerkzaamheden	De beginnend beroepsbeoefenaar meldt de voortgang aan de leidinggevende, registreert administratieve gegevens, laat bij nodig de opdrachtgever tekenen voor uitgevoerde werkzaamheden en noteert machinegegevens in het kraanboek.	De beginnend beroepsbeoefenaar informeert en rapporteert tijdig en nauwkeurig over eigen werkzaamheden en houdt zich aan instructies, richtlijnen, procedures en voorschriften.	Betrokkenen zijn adequaat geïnformeerd. De administratie is op orde. Het kraanboek is bijgehouden.

Examenmatrijs D1-K2

D1-K2: Voert onderhoud en reparaties uit aan de funderingsmachine	
Complexiteit:	De beginnend beroepsbeoefenaar voert werk uit waarvoor hij standaardwerkwijzen kan gebruiken en hij voert werk uit naar eigen inzicht. Bij het werk moet hij verschillende standaardwerkwijzen combineren. Hij speelt, binnen grenzen, in op wisselende/onverwachte omstandigheden. Hij beschikt over specifieke kennis en vaardigheden voor de uitoefening van zijn beroep.
Verantwoordelijkheid en zelfstandigheid:	Van de beginnend beroepsbeoefenaar wordt verwacht dat hij vakbekwaam met zijn machine omgaat en verantwoordelijk is voor de continuïteit van de machine-inzet. Hij pleegt daartoe dagelijks en wekelijks onderhoud en verricht indien nodig kleine reparaties. Hij werkt conform werkinstructies waarbinnen hij zelfstandig opereert en wordt aangestuurd door zijn leidinggevende. Hij legt verantwoording af aan zijn leidinggevende.
Examenvorm:	Praktijkexamen Het praktijkexamen is een afsluitende toets waarbij de kandidaat in een realistische werkomgeving aantoont de vereiste kennis, vaardigheden en professionele houding te beheersen. De beoordeling vindt plaats aan de hand van vooraf vastgestelde criteria en richt zich op zowel het proces als het eindresultaat.

Werkproces: D1-K2-W1			
Titel werkproces	Uit te voeren	Aanwijzingen voor de opdracht	Resultaat
Bereidt onderhoud en reparaties voor	De beginnend beroepsbeoefenaar bereidt onderhoud en reparaties van funderingsmachines voor, inventariseert werkzaamheden, plant werkvolgorde, verzamelt gereedschap, schat risico's in en neemt preventieve maatregelen.	De beginnend beroepsbeoefenaar overlegt tijdig en constructief met betrokkenen, leest, analyseert en interpreteert voorschriften, tekeningen en schema's uit handleidingen en andere gegevens, kiest de juiste gereedschappen en middelen, en volgt onderhoudsprotocollen, instructies, procedures, wettelijke richtlijnen en veiligheidsregels.	De onderhouds- en reparatiewerkzaamheden zijn goed voorbereid.

Werkproces: D1-K2-W2			
Titel werkproces	Uit te voeren	Aanwijzingen voor de opdracht	Resultaat
Voert onderhoud en reparatie uit	De beginnend beroepsbeoefenaar voert klein onderhoud, eenvoudige reparaties en afstellingen uit aan de funderingsmachine en hulpstukken, controleert het materieel op goede werking en stemt in overleg met de technische dienst af wie afwijkingen verhelpt en assisteert eventueel de monteur.	De beginnend beroepsbeoefenaar overlegt tijdig met betrokkenen, interpreteert voorschriften, tekeningen en schema's uit de handleiding en vertaalt deze naar de praktijk. Hij werkt nauwkeurig, gebruikt gereedschappen en middelen efficiënt en volgens instructies, procedures, wet- en regelgeving en veiligheidsvoorschriften.	Het materieel is onderhouden, gerepareerd en afgesteld volgens de voorschriften. Het materieel is veilig, betrouwbaar en geschikt voor gebruik.

Werkproces: D1-K2-W3			
Titel werkproces	Uit te voeren	Aanwijzingen voor de opdracht	Resultaat
Signaleert, analyseert en verhelpt machinestoringen	De beginnend beroepsbeoefenaar stelt storingen vast via de gebruikershandleiding, voert inspecties uit, lokaliseret en analyseert storingen en bepaalt zelfstandig of in overleg met de technische dienst maatregelen nodig zijn. Eenvoudige storingen lost hij zelf op en controleert daarna het functioneren van het materieel.	De beginnend beroepsbeoefenaar overlegt tijdig en constructief met betrokkenen, analyseert storingen en bedenkt oplossingen, bestudeert en volgt handleidingen, werkt nauwkeurig en gebruikt gereedschappen zorgvuldig. Na een storing blijft hij gericht op het werk, communiceert duidelijk over doorwerkstatus en volgt procedures, richtlijnen en veiligheidsregels.	De oorzaak van de storing is vastgesteld en de storing is verholpen of er zijn passende maatregelen genomen om de storing te verhelpen. De oorspronkelijke functie van het materieel is hersteld. Het materieel is veilig en inzetbaar.

Werkproces: D1-K2-W4			
Titel werkproces	Uit te voeren	Aanwijzingen voor de opdracht	Resultaat
Rapporteert en registreert onderhoud en reparaties	De beginnend beroepsbeoefenaar noteert onderhoud, reparaties, uren, materialen en bijzonderheden in het kraanboek, bewaakt keuringsmomenten en rapporteert hierover aan leidinggevende of technische dienst.	De beginnend beroepsbeoefenaar rapporteert en registreert tijdig en nauwkeurig en houdt zich aan instructies, richtlijnen, procedures en voorschriften.	Alle gegevens zijn correct verwerkt en geregistreerd in het kraanboek. Keuringsmomenten zijn bewaakt. Er is gerapporteerd over onderhoud, reparaties en keuringen.

Examen		
Werkprocessen	Inhoud	Aanwijzingen
Alle kerntaken en werkprocessen	Beoordeling praktijkexamen	De examinerator beoordeelt de uitvoering van het praktijkexamen op basis van vastgestelde beoordelingscriteria die betrekking hebben op de vakinhoudelijke uitvoering. Het bewijsmateriaal ondersteunt de beoordeling, maar is niet zelfstandig beslissend. Beoordelen gebeurt aan de hand van een puntenschaal: - O = onvoldoende (0 punten). Wanneer het criterium niet op een acceptabele manier is uitgevoerd, zoals gewenst is in de beroepspraktijk. - V = voldoende (1 punt). De uitvoering van het criterium voldoet aan het niveau dat van de beginnend beroepsbeoefenaar kan worden verwacht. - G = goed (2 punten). De uitvoering van het criterium is bovengemiddeld goed en daarmee meer dan de beginnend beroepsbeoefenaar moet kennen of kunnen. De behaalde punten worden opgeteld. Met de omzettingstabel wordt er een eindcijfer berekend (eventueel met OVG-schaal).

Examen		
Werkprocessen	Inhoud	Aanwijzingen
Alle kerntaken en werkprocessen	Het examen bestaat uit het uitvoeren van het praktijkexamen	De examinerator observeert en beoordeelt de uitvoering van het praktijkexamen tijdens het werken. Tijdens of direct na de uitvoering kan de examinerator de student kort bevragen ter verduidelijking van gemaakte keuzes en uitgevoerde handelingen. Deze toelichting is ondersteunend van aard en maakt geen afzonderlijk beoordeeld onderdeel van het examen uit.

Toelichting bij dit servicedocument

Dit servicedocument geeft een beknopt overzicht van de opbouw en inhoud van het exameninstrument. Het document is bedoeld om opleidingen en examencommissies te helpen bij de **oriëntatie op het examenproduct**.

Omdat exameninstrumenten zelf niet vrij gedeeld kunnen worden, biedt dit servicedocument inzicht in onder andere:

- De structuur van het examen
- De relatie met het kwalificatiedossier of keuzedeel
- De toetsmatrijs
- De manier van beoordelen

Op basis van deze informatie kunnen opleidingen doorgaans goed beoordelen of het exameninstrument aansluit bij hun onderwijs en examinering.

Voorbeelden van examenmateriaal

Wilt u een beter beeld krijgen van de manier waarop Exalo examens ontwikkelt? Op onze website vindt u een aantal **voorbeelddocumenten** die laten zien hoe examens, beoordelingsformulieren en instructies zijn opgebouwd.

Deze voorbeelden zijn te vinden via: <https://exalo.nl/ons-concept/>

Veelgestelde vragen

Veel praktische vragen van opleidingen gaan bijvoorbeeld over:

- Hoe een exameninstrument wordt ingezet in de praktijk
- Hoe de beoordeling is opgebouwd
- Welke documenten worden meegeleverd
- Hoe het vaststellen door de examencommissie werkt

Op de productpagina van elk exameninstrument vindt u daarom een **uitgebreide FAQ** met antwoorden op de meest gestelde vragen.

Afnamevorm van het examen

Exalo Media ontwikkelt exameninstrumenten met een afnamevorm die past bij de aard van het werkproces of het keuzedeel. Afhankelijk van het examen kan dit bijvoorbeeld bestaan uit een praktijkopdracht, een beroepsproduct, een gesprek, een observatie in de praktijk of een combinatie van deze onderdelen. In het servicedocument staat beschreven **welke afnamevorm voor dit exameninstrument is uitgewerkt** en hoe de beoordeling plaatsvindt.

Wij realiseren ons dat opleidingen hun onderwijs en examinering soms anders hebben ingericht. Het kan daarom voorkomen dat de standaard afnamevorm van een exameninstrument niet volledig aansluit bij de manier waarop een opleiding het onderwijs heeft georganiseerd.

In dat geval kan in overleg worden gekeken naar **alternatieve afnamevormen of aanpassingen aan het exameninstrument**. Denk bijvoorbeeld aan een andere combinatie van examenonderdelen of een aangepaste manier van beoordelen. Dergelijke aanpassingen worden altijd afgestemd met de opleiding en moeten plaatsvinden **voordat het exameninstrument ter vaststelling wordt aangeboden aan de examencommissie**.

Afhankelijk van de aard en omvang van de aanpassing kunnen hiervoor **ontwikkel- of aanpassingskosten** in rekening worden gebracht. Heeft uw opleiding specifieke wensen rondom de afnamevorm van het examen? Neem dan gerust contact met ons op om de mogelijkheden te bespreken.

Vaststelling van het exameninstrument

Exameninstrumenten van Exalo worden aangeboden voor gebruik via een **Route 2 vaststellingsprocedure**. Dit betekent dat het exameninstrument wordt vastgesteld door de **examencommissie van de onderwijsinstelling** die het examen gebruikt.

Wij adviseren daarom om vóór aanschaf of inzet **af te stemmen met de eigen examencommissie** of deze werkwijze aansluit bij het beleid van de instelling. Het servicedocument en de bijbehorende toetsmatrijs zijn opgesteld om examencommissies te ondersteunen bij deze beoordeling.

Vragen of aanvullende informatie

Heeft uw opleiding of examencommissie aanvullende vragen over het exameninstrument, de documentatie of de inzet in de praktijk? Neem dan gerust contact met ons op. Wij denken graag mee:

→ <https://exalo.nl>

→ info@exalo.nl